

In memoriam

Rukopis primljen 5. 11. 2018.

Prihvaćen za tisak 5. 11. 2018.

<https://doi.org/10.22210/govor.2018.35.05>**Vesna Mildner***vmildner@ffzg.hr*

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Hrvatska

In memoriam**Marija Pozojević Trivanović (1932–2018)**

Dr. sc. Marija Pozojević Trivanović (Radojevo, 19. listopada 1932. – Zagreb, 4. veljače 2018.) rođena je u Vojvodini, ali je u Zagrebu živjela od svojih gimnazijskih dana. Nakon završenog studija romanskih jezika (talijanskog i francuskog) na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, zaposlila se (1958) kao asistent na Institutu (kasnije Zavodu) za fonetiku, koji je 1968. godine prerastao u Odsjek za fonetiku. Magistrirala je 1965., a doktorirala 1969. godine te je 1970. godine izabrana u zvanje docenta. Nakon toga je u intervalima uobičajenim u akademskoj zajednici, napredovala do zvanja redovitog

profesora u trajnom zvanju. Već iz površnog pregleda šturih biografskih podataka može se odmah uočiti da je cijeli radni vijek profesorice Marije Pozojević Trivanović isprepleten s poviješću Odsjeka za fonetiku. Činila je onu jezgru nadarenih diplomiranih studenata romanistike, zajedno s profesorima Ivom Škarićem i Brankom Vuletićem, koji su zaslužni za postavljanje temelja studija fonetike prepoznavši u riječima idejnog začetnika, akademika Guberine, vizionarske misli koje će kasnije, tijekom svojih karijera svatko od njih na svoj način obogaćivati, osvježavati i unapređivati. Profesorica se od samih početaka usredotočila na slušanje i primjenu verbotonalne teorije i metode u učenju stranih jezika i rehabilitaciji slušnih i govornih poremećaja, pa je bilo i prirodno da postane predstojnicom Katedre za primijenjenu

fonetiku, jedne od triju katedara (uz Katedru za teorijsku fonetiku i Katedru za estetsku fonetiku i ortoepiju hrvatskog jezika) koje i danas, nakon 50 godina, čine osnovnu strukturu Odsjeka. Tu je dužnost obavljala sve do umirovljenja, 2003. godine, koje je dočekala nakon punih 45 godina rada.

Tih je 45 godina bilo ispunjeno brojnim istraživanjima u području isprva mlade, a kasnije etablirane discipline fonetike, naročito u raznim oblicima njezine primjene. Samo letimičan pogled na izbor radova iz najintenzivnijeg razdoblja, poput *Korištenje tjelesne vodljivosti u rehabilitaciji slušanja i govora* (1967), *Methode audio-visuelle structuro-globale dans l'enseignement des langues étrangères* (1971), *Razvoj glasa djeteta u predgovornoj fazi promatran u spektralnoj analizi* (1973), *Afektivnost u izrazu djeteta oštećena sluha* (1978), *Slušanje kao odraz općeg razvoja ličnosti* (1979), *Kontrastiranje kao postupak u procesu usvajanja stranog jezika* (1986), *Integration auditive de la parole: La Méthode Verbotonale comme un ensemble structurel* (1991), *Globalnost, važna značajka stjecanja govorne sposobnosti* (1992), *Diagnostic dynamique et polysensorialite* (1996), otkriva svu širinu njezinog znanstvenog i stručnog djelovanja. Ti radovi pokazuju suvereno snalaženje u mnogim područjima koja fonetiku čine tako čarobno interdisciplinarnom strukom.

Paralelno sa znanstveno-istraživačkim radom tekle su aktivnosti oko poučavanja budućih fonetičara, što se može vidjeti iz brojnih kolegija koje je profesorica Pozojević Trivanović predavala (među ostalim): Korekcija izgovora po verbotonalnom sustavu, Teorija verbotonalnog sustava, Razvoj govora djeteta, Methodske upute za razvoj govora, Fonetika i fonologija. Studenti je pamte kao toplu, decentnu i dostojanstvenu osobu, a njezina posvećenost njima i nastavi vidljiva je iz brojnih diplomskih, magistarskih i doktorskih radova kojima je bila mentoricom, kao i iz knjige *Slušanje i govor* (1984) koju je Sveučilišna naklada Liber izdala kao sveučilišni udžbenik, a koja još i danas čini nezaobilaznu literaturu na nekoliko kolegija na studiju fonetike. Usto, bila je članica najužeg uredništva časopisa *Govor* od prvog broja te recenzentica brojnih knjiga i članaka.

Možda upravo zbog smjera svojih znanstveno-istraživačkih i stručnih interesa, ostala je najdulje i najbliži suradnik akademika Guberine, proširivši svoje aktivnosti i izvan Fakulteta, prvenstveno na suradnju s Poliklinikom SUVAG, ali i na mnogobrojne institucije u svijetu koje su prepoznale vrijednost verbotonalne teorije i metode te je htjele primijeniti u svojoj praksi. U tome je profesorica Pozojević Trivanović dala velik doprinos svojim sudjelovanjem u mnogobrojnim tečajevima, predavanjima i radionicama, na kojima je, jednako uspješno predajući na hrvatskom

---

i francuskom, nesebično dijelila svoje znanje i iskustvo. Poliklinika SUVAG povodom 50. godišnjice osnutka (2011) dodijelila joj je priznanje za dugogodišnju kontinuiranu suradnju, a koliki je trag ostavila drugdje vidljivo je iz komentara kolega prilikom susreta na raznim konferencijama i sastancima. Koliko je cijenjena u nas naročito je došlo do izražaja na simpoziju koji je 2012. godine Odsjek za fonetiku organizirao u njezinu čast povodom 80. rođendana, kada smo sve radove kojima su je htjeli pozdraviti mnogi bivši studenti i suradnici jedva uspjeli 'ugurati' u predviđeno vrijeme.

Odlazak u mirovinu nije ujedno značio i oproštaj od fonetike i Odsjeka. Profesorica je i dalje bila istraživač na projektu Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta "Neurolingvistički aspekti bilingvizma", kao vanjski suradnik držala je studentima fonetike predavanja i ispite iz kolegija Fonetika i fonologija, a 2007. godine objavila je knjigu *Integritet govora*.

Nama koje smo s njom dijelile sobu B312 posebno je teško palo kada iz formalnih razloga više nije mogla predavati. Činilo se kao da ni ona ni mi to nismo shvaćale kao nešto ozbiljno i trajno, jer su u ormaru i dalje bile njezine knjige i materijali za nastavu, kutijica sa sapunom i papirnati ručnici, na stolu kutija za olovke i spajalice, a u ladici čaša sa sitnišem za kavu iz automata, koju smo pile zajedno u pauzama između predavanja. Za utjehu, povremeno smo se čule telefonom, čestitale prigode, razmjenjivale razglednice s ljetovanja i vidale se na raznim okupljanjima. Sve je bilo dobro. A onda više nije. Njezinim odlaskom izgubio je Odsjek za fonetiku, izgubili su verbotonalci, izgubili smo mi koji smo je zvali profesorica Pozojević ili samo Marija.
